

תקות מנחם

גיליון מס'

156

יו"ל לקראת חג השבועות
הי' תהי' שנת סגולות טובה

תדפיס מהספר "תקות מנחם" (ח"ג) שיו"ל בעז"ה על סיומי
הרמב"ם ע"פ - ב"קו" - שיחות והוראות כ"ק אד"ש מה"מ
מאת הרב יקותיאל מנחם שיחי ראפ

אבקש מהקוראים שיעירוני בהערותיהם, ותודה מראש!

טעם נפלא ופשוט למאכלי חלב בחג – השבועות

א. הרבה טעמים נאמרו לאכילת מאכלי חלב בחג השבועות, וא' הטעמים הידועים כי התורה נקראת חלב, כמשי"נ על התורה ב"שיר השירים": "דבש וחלב תחת לשונך". אבל כאן נשאלת השאלה, הרי בפסוק זה נקראת התורה גם דבש ולמה נוהגים במאכלי חלב? ואמנם עפ"י טעם זה יש נוהגים לאכול בשבועות גם דבש, או לאכול גבינה מתוקה ומעורבת בדבש, אבל עכ"פ בכל זאת רואים שעיקר ההדגשה בשבועות הוא בדברי חלב.

וגם עפ"י אפשר לשאול, התורה נמשלה גם לעוד דברים; ללחם, כמשי"נ: "לכו לחמו בלחמי", למים; כנאמר: "הוי כל צמא לכו למים", ואומרים חז"ל: "אין מים אלא תורה", ואומר בתניא: "מה מים יורדים ממקום גבוה למקום נמוך,, כך דברי התורה ירדו מחמתו יתברך להתלבש בעולם", וכן גם קוראים לתורה שמן ויין, ולמה שמים ההדגשה דווקא על חלב?

ועוד טעם נאמר באחרונים; שמכוון שעם ישראל במתן תורה נהיו לעם, "אתה בחרתנו מכל העמים", ואומרים חז"ל שבמ"ת נהיו לגרים, ו"גר שנתגייר כקטן שנולד דמי" ומאכלו של קטן ותינוק חלב.

אבל טעם זה נראה כמשל "טכני", ומה התוכן וקשר העניינים?

ונראה לי לבאר בזה טעם נפלא המובן בפשטות;

מה הסיבה שהקטן והתינוק אוכלים ושותים חלב? – מלבד הטעם ה"טכני", שאין לתינוק עדיין את אברי הלעיסה והעיכול לאכול דברים יותר "כבדים", ישנה גם סיבה "מהותית" יותר;

עיקר הסיבה לאכילת ויניקת התינוק חלב, היא כי בחלב נמצאים **יסודות המזון** הנצרכים לגידול והתפתחותו, וכידוע וכתוב בחסידות שעיקר גידול והתפתחות התינוק הוא בזמן היניקה של החלב, אז גודל ומתפתח מיום ליום שלא בערך מההתפתחות שאחרי זמן היניקה, והטעם פשוט, כי בחלב יש את יסודות המזון (והויטמינים) הזקוקים וגורמים להתפתחות.

ועד"ז במתן-תורה קבלנו בעיקר את "**יסודות התורה**" ו**יסודות האמונה**, ולא כל כך את הלימוד שבתורה; והדבר מתבטא גם ב"עשרת הדברות" שמדובר שם על **יסודות** התורה והאמונה – "אנכי", ו"לא יהיה לך" [העניינים המדוברים בהלכות "יסודי-התורה" להרמב"ם, ובשתי המצוות ופסוקים אלה מתחיל הרמב"ם הלכות אלה].

וגם המצוות האחרות המדוברות בעשרת הדברות [שאמנם הם כוללים ורומזים על כל מצוות כל התורה, אבל] בגילוי מדברים על דברים והנהגות **יסודיים ופשוטים**; "לא תרצח" "לא תנאף" "לא תגנוב" וכדומה, לא דברים עמוקים בלימוד התורה, משא"כ אחרי מ"ת בפרשת משפטים מדובר על הלכות עמוקות הדורשות עיון ולימוד.

וכמו"כ רואים בפועל המנהג ברוב תפוצות ישראל שבחג השבועות לא כ"כ מתיישבים ללמוד עניינים עיוניים בתורה [מלבד השיעורים הקבועים], אלא אומרים "תיקון ליל שבועות", ששם העיקר הוא אמירת אותיות מכל חלקי התורה כדי להתקשר לכל התורה כולה ולחזק הקדושה והאמונה ויסודותיה.

ולכן נראה שלהורות ע"ז, נוהגים לאכול מאכלי חלב, שבהם **יסודות המזון**; ומרמזים שבמ"ת מודגש וקבלנו את **יסודות התורה והאמונה**. [משא"כ דרגות הלחם השמן והיין שבתורה שמורים על דרגות והבנה בלימוד התורה].

ההפלא הוא! שבערב חג השבועות סיימו בלימוד הרמב"ם (ג' פרקים ליום) את הלכות **יסודי התורה** שמדברים על הני"ל, ומתחילים במילים "**יסוד היסודות ועמוד החכמות**" (ר"ת הוי').

ב. כן לומדים בימי השבועות את הלכות דעות, שמלבד מה שמדובר שם על מצוות אהבת ישראל, שבמ"ת האחדות וה"הקהל" היו בשלמות; בהלכות דעות מדובר באריכות ובפרוטרוט ע"ד שמירת הבריאות ו"היות הגוף בריא ושלם מדרכי ה' הוא", ובמ"ת היו כולם שלמים, לא חולים ולא בעלי מומין, כי בריאות הגוף הוא הכלי והכח לעבודת ה' בשלמות.

(דברים שנאמרו בסעודות סיומי הרמב"ם בביהכ"ס וביהמ"ד ליובאוויטש - 770 - בית משיח)

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!